

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Wydruć hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, május 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Arad a művészetért.** Irta: Rózsa Miklós dr.
- A képviselőház ülése.**
- A főúri lovasjáték első napja.**
- Ellenzéki képviselők a delegáció ülésén.**
- Humbertné milliói.**
- Az aradi képtárlat előkészületei.**
- A király csapatsemléje.**
- Egy aradi festő újúsága.**
- Agyonlőtt borosjenői rendőr.**
- Aradon letartóztatott rab-szabadító.**
- Egy gyógyszerész-laboráns letartóztatása Aradon.**
- Szakértői vélemény a szalmapapírgyár bűzéről.**
- Aradi pénzhamisítók a nagyváradai bíróság előtt.**
- Tárcs: A becsületes Péter.** Irta: Falk Richard.
- Begény-Csarnok: A fehér hattyú.** Irta: Catulle Mendés.

Arad a művészetért.

Arad, május 16.

A magyar művészeknek és a Nemzeti Szalon-nak — mely először hozta le a magyar művészeti alkotásokat Arad városába — hálás emlékezetében él e nemes város intelligens és műszerető közönsége, mely az első volt azok között, kik lelkes szeretettel karolták fel a magyar művészet vidéki mozgalmát s ezzel a művészet decentralizációja uttörő nehéz munkájának apostolai közé lépett.

Két ízben talált már itt a *Nemzeti Szal-*

on barátságos fogadtatásra és szives Isten hozott-ra, s ebből meríti a reményt, hogy most harmadizben sem kopogtat hiába kapuin pártfogásért. De hálásan emlékezik meg a magyar művészeknek az erkölcsi testülete az *aradi művészeti egyesületről* is, melynek nem lankadó buzgósága ápolta itt a talajt a nemzeti művészet számára s melynek meghívására jön le június első napjaiban, immár harmadszor, a Nemzeti Szalon, hogy bemutassa a modern magyar művészet utolsó évi produktumait.

Az a készség, melylyel Arad oly lelkesen sorakozik a művészet lobogója alá, fényesen mutatja, hogy Arad város közönsége mennyire megértette, miszerint a művészetnek elejtett magjából itt egy új teremtés sarjadzik; hogy gazdagabb lesz a magyar közműveltség, mert új izlést és lelki finomságot fog belevinni a lelkekbe a művészetnek szeretete. Mert a művészet fogja felemelni a földhöz tapadt anyagiasság gondolkodásból a sziveket az eszményeknek tisztább világába, a hol megtanulunk lelkesedni ideálokért.

Arad e nemes munkában az oroszlan-részt vette ki magának. Csak utána következtek a sorban Pécs, Fiume, Debrecen, Miskolc, Ujvidék, Győr, megannyi nagy gócpontjai Magyarországnak s míg nem egy nagy kulturközponton még csak most tanácskoznak arról, hogyan lehetne — legalább ideiglenesen — a fővárosból a magyar művészetet áttelepíteni, azalatt

itt már szervezve van egy munkás hadsereg a magyar művészet érdekeinek istápolására.

Ez az uttörő munka meg is fogja teremni gyümölcseit. Nemcsak erkölcsi javakat termel — bár nem kicsinylendő az az országos érdek sem, hogy a műpiac decentralizációjával puhább kenyér jut a mostoha sorsban tengődő művészeknek, a közönség pedig olcsóbb áron jut műtermékek birtokába! — de meg fogja hozni reális gyümölcseit Arad városának, mely nem is nagy idő múlva külön szépművészeti osztályt rendezhet be majd tervezett kulturpalotájában. *Wlassics* miniszter művészeti akciójában nagy szerepet szánt a nagy vidéki kulturközpontoknak s Arad városa elé már akkor kitűzte a célt, mikor a Szalon első kiállítása alkalmával értékes műtárgyakat ajándékozott a városnak. Erről az oldalról további támogatásra is számíthatnak az aradiak s ha a maguk erejéből is gyarapítják képtárukat, rövid idő múlva megbecsülendő anyag fog rendelkezésükre állani muzcumukban.

Természetes, hogy a művészeti intézeteknek is meg kell tenniük a magukét, hogy a közönséget a művásárlástól el ne riasszák. Így gondoskodniok kell arról, nehogy túlmagasra esigázott árak által a vásárlási kedvet lelohasszák s garanciát kell nyújtaniok, hogy a vásárlandó műtárgyak művészi becsé magas színvonalon álljon és kijelölt értékének megfelelően.

TÁRCA

A becsületes Péter.

Irta: Falk Richard.

Péter hirtelen becsapta az iroda ajtaját, hallgatott és kétszer ráforgatta a kulcsot. Aztán odacsoszogott a piros bőrpamlagra s ledől. Ujjaival firtós hajzata között turkált, izgett-mozgott, öklével ráütött a periratokkal telehalmozott íróasztalra és nagyon, nagyon el volt keseredve.

Pedig semmi köze sem volt a történetekhez, de az ő kitörésekhez és meglepetésekhez nem szokott lelkületét kábitva rázkódtatta meg ez a felfedezés. Nem éjtette, sehogyan se tudta felfogni. Egyszerű ember volt, aki iskolás korától kezdve önjerejéből — hol tanítás, hol napidijaszkodás által — tartotta fenn magát. Önküzdmeiből ismerte az életet s ez az önmagába elvonuló, törhetlen szorgalmu könyvmoly az ő becsületesége mellett még százszorosan nyomorultabbnak érezte magát. Mit ér az élet, ha ilyen. Mit ér a nő, ha ezt meg tudja tenni. Mit ér a becsület, hacsak akkor jövünk rá, hogy van, mikor másnál nem találjuk.

Ezer kérdés tödült fejébe. S ő, a kitűnő szigorló, a fogás jogi kérdések törekvéste jes mestere belátta: mily sok e földön a kézen fekvő ismeretlen, s hogy ő tudatlan, tapasztalatlanságában kétségbeeső ifju. Szelid lelke még soha sem volt így felháborodva. Szeretett volna

valami nagyot tenni. Ha ő előrántaná a fiók szögletében heverő forgópisztolyt, megbüntetné a vétkeseket, ez nagyszerű cselekedet volna. Olvasott is ilyesmit az újságokban. Rágódott a rögeszmén, pedig tudta, szelid ő a félelmetes elkövetésére. Igen szerencsétlennek érezte magát minden fájdalma e szemrehányó hangon el-suttogott szóban nyilvánult:

— Cudarság!

Pillanat múltán ismét a régi volt. Öklei szétnyitkák, haját lesimitotta. Odaült íróasztalához. Ó: óra volt, hatig még sokat lehet dolgozni. Gépiesen írt, de az esze ott járt és szag-gatottan lélegzett, mint ahogyan sírás után szoktak.

Kopogás hallatszott. Elfelejtette, hogy be-zárta az ajtót. Odasietett és kinyitotta

— Nyissa ki, Bernát ur!

Az asszony lépett be. Péter undorral vonult hátrább. Eszrevette, hogy az ügyvédné rendbehozta selymesbarna hajzatát és hosszú batiszt pongyoláját, melynek a villamoslámpa világában tetszelgő kékje oly jól illett a nőnek most különösen sápadt arcához. Nézte ezt az érdekes metszésű arcot, amin még tán fel sem száradt a csók és ijedten kerülte el a sötét szemek égető tekintetét. Körülbelül sejtette, miért jött be. Az asszony pedig, aki nőiességének minden csábos erejű fegyverével támogatott tervvel lépett a szobába, meghökkenve érezte magán végigsurlódnai a szokatlan pillantásokat. Bánatos hangon kérlelte:

— Bernát ur... édes Péter... Tudom

hogy bűnös vagyok. Nem mentem vétkemet, pedig megtehetném. De azt maga ugysem értené meg...

Péter elfordulva lesütötte szemeit. Máskor tiszta homlokát ráncocskák borították. Kellemetlen volt a jelenet. Nem akarta látni, mint törli könyeit a síró asszony. Péter kissé nyers hangon kezdte, aztán őszinteségbe merült hangja reszketve szólt. A becsületes fiu szava jobban bántotta az asszonyt minden szidalomnál.

— Azt nem értem. Igaza van a nagyságos asszonynak. Én csak egyet értek, s ez az, hogy ezelőtt öt évvel két forinttal a zsebembe érkeztem a fővárosba. A nagyságos asszony férje nekem kenyeret adott, s én becsülettel szolgáltam ezt a jószívű, igaz derék embert. És én csak azt értem, hogy a nagyságos asszony megcsalta a férjét, aki olyan kimondhatatlanul szereti...

Péter elhalgatott. Elérzékenyedve hajlott az íróasztalra, úgy megindult, hogy siratni szeretne volna az ő jövővi főnökét. Az ügyvédné válaszolni akart, nem hozhatott fel védelmére semmit sem. Hallgatagon szemlélgette a becsületes Pétert, aztán hirtelen kitört:

— Péter, mindenre kérem, ami szent ön előtt. Gondoljon özvegy édes anyjára, az én ártatlan gyermekemre, — majd vontatva hozátette — és... a férjemre... Ne mondja el neki, ne szóljon semmit...

Péter kelleetlenül szabadkozott az asszony görcsösen szoruló kezei közül.

— Minek képzel engem!? Nem akarom

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Ebben az irányban a Szalon máris megtette a döntő lépést, mikor a kiállításaira beküldött képek értékének megállapítását zsüriére bízta, az ennek ellentmondó árak jogos leszállíthatóságát magának fenntartotta s a képek valódi becsértékéről és az árak jogosultságáért szavatosságot vállalt.

Ez az intézkedés fokozni fogja a közönségben a bizalmat, mely egy utóbbi, magánvállalkozásnál szerzett szomorú tanúságon okulva, már-már megrendült s felébreszti fokozott mértékben a művásárlás hajlamát, melyről Arad a Szalonnak már két kiállításán oly örvendetes tanúságot tett.

Hisszük és reméljük, hogy az aradi művészeti egyesületnek a Nemzeti Szalonnal karöltve sikerülni fog e nemes feladatot megvalósítani. E feladatra kérjük az Isten áldását, e feladatra segítse az Isten a mi derék magyar művészeinket, akik most legközelebb újra Aradra jönnek, hogy eleven példákkal és magasztos művészi munkákkal hirdessék az örök szép kultuszát s a magyar faj teremő erejét.

Dr. Rózsa Miklós.

A tápei mandátum megsemmisítése ügyében Nagy Emil dr., a kérvényezők meghatalmazottja ma nyilatkozatot tesz közé, a melyben ezeket mondja:

Téves az, mintha a Kuria azért nem mondta volna ki Kelemen megválasztott képviselőnek, mert ő reá valami vesztegetés derült volna ki; az sem áll, hogy Kelemennel összefüggőleg tették volna át az iratokat az igazságügyminiszterhez, hanem azért, mert a Kuria etetés és itatás vétségét látta fenforogni, elkövetve Eszes Mátyás által. Kelemen Bélát azért nem mondhatta ki a kuria megválasztott képviselőnek, mert ilyen átszámításnak csak oly szavazatokra nézve lehet helye, amelyeket a választási elnök vagy helytelenül utasított vissza, vagy helytelenül fogadott el. E etett és itatott választók szavazatát csak leszámítani lehet, de átszámítani nem. A jelen esetben úgy állott a dolog, hogy én kimutattam 3 Kelemenpart szavazót, hogy az elnök helytelenül utasította el őket, és 2 szavazatra kimutattam, hogy Enyedyre helytelenül szavaztatták le őket, mert nem voltak választók. Így tehát Enyedy

többsége leszállt 2 re, de viszont a választásvédők is kiderítettek 2 ilyen szavazatot. Tehát az átszámítás nem sikerült, s így maradt Enyedynek 4 többsége. De ehhez járult 10 etetett és itatott szavazó szavazatának leszámítása, (átszámítás nélkül), s így maradt Enyedy Lukács 6 szóval kisebbségben, de Kelemen se lehetett kimondani képviselőnek. Ez a kuria ítélete.

Dr. Nagy Emil.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 16.

Váratlanul forrongó, lázas hangulat támadt a házban, a hova a szabadelpárt tízperces ülésre vélt eljönni.

A függetlenségiak azonban másként határoztak. Rátkay és Barta sérelmet hoztak fel, amelyen a Ház a késő délutánig tárgyal. A kérdés az volt, nyilvánosak-e a delegáció albizottsági ülései?

Szell Kálmán miniszterelnök azt felelte, hogy az ügyrend értelmében nem nyilvánosak. Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, és Darányi Ignác miniszterek. Apponyi bejelenti, hogy Rátkay László és Barta Odön sürgős interpellációkat kívánnak előterjeszteni a delegáció nyilvánossága tárgyában.

A Ház harmadik olvasásban is megszavazta az 1902 évi költségvetési törvényjavaslatot.

A delegáció nyilvánosá tétele.

Rátkay László sürgős interpellációjában előadja, hogy miután azt hallották, hogy a delegáció üléseiben németül tárgyalnak, ő és Kubik el akartak menni a magyar delegáció hadügyi albizottságába, a hova azonban nem engedték be őket. Az elnökhöz, gróf Szapáry Gyulához fordultak, a ki azt mondotta, hogy a bizottság elé terjeszti azt a kérdést, bejöhettek-e az ülésre nem delegátusok is? A bizottság aztán azt határozta, hogy nem tarja magát illetékesnek a kérdés eldöntésére, határozon felelte a plénam.

Hogy őket az ülésre be nem bocsátották, azt a képviselőház sérelmének tartják és ezért orvoslásért a képviselőházhoz fordul. Minden tárgyalásnak nyilvánosnak kell lenni, ezt mondja

a törvény és ha valamely ülés nem nyilvános is a nagy közönségre, a képviselőkre nézve feltétlenül nyilvános minden ülés, minden tárgyalás, a mely az ország dolgai ügyében folyik. A delegációból központi, centrálparlament csináltak. Ott idegen tiszték szivarozva, mosolyogva intézkednek és szavaznak magyar milliók felett. (Nagy zaj a szélbalon).

Ott a közös hadügyminiszter és külügyminiszter pökhendi módon, göggel hurogják le a magyar kívánságokat, magyar cimert. (Nagy zaj a szélbalon).

Minden országgyűlési bizottságban magyarul kell beszélni. Senkisé nem beszélhet más nyelven; ha nem tud magyarul, hallgasson, vagy tolmács utján nyilatkozzék. (Zaj a szélsőbalon). Zárt ajtók mögött pedig ne tárgyaljanak milliók felett, legyen nyilvánosság, hadd undorodjék meg a nemzet az ott történők felett. (Nagy zaj.) Ujjonl meg fognak jelenni a tárgyalásokon és követelni fogják, hogy mindenki magyarul beszéljen. Ott senki németül beszélni többé nem fog. (Zaj a szélbalon.) Rátkay leül. (Nagy derűtség.)

— Hol van az interpelláció?

Szell: Adja be írásban!

Rátkay: Elvitték a gyorsíródába. (Derűtség.) Ekkor odaadják Rátkaynak az interpellációt, mire azt felolvassa.

Az interpelláció így hangzik:

Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság albizottsági üléseit a nyilvánosság teljes kizárásával tartják?

Ha van tudomása róla, szándékozik-e haladéktalanul intézkedni, hogy ezen visszaélés azonnal orvosolva legyen és az albizottságok ülései is teljesen nyilvánosak legyenek?

Barfa Odön teljes világosságot akar ebben az ügyben, mert a nemzet mély aggodalommal értesült a Rátkay által elmondottokról. A delegáció szerinte nem egyéb, mint a magyar nemzet önállóságának és függetlenségének tetemője. (Tetszés a szélbalon.) Rátkay sérelme az egész ház sérelme. Azért hozzák fel ezt a kérdést most, mert a delegáció éppen ülésezik és mert napirenden akarják tartani mindaddig, a míg orvoslást nem kapnak. A mai állapotot továbbfűzni nem lehet. Olyanok tárgyalnak a delegációban, akiknek alapos tudásuk nincs. De alaposan dolgozni sem lehet, mert a kimutatásokból senki sem tud eligazodni.

Van-e szükség olyan külügyi képviselőre, a mely nem magyar és a mely mindent elhomályosít. A plenáris ülés semmi, a fő az albizottság, mert tulajdonképen ott határoznak.

feldolgozni a boldogságát. En nem szolok. Hadd maradjon meg boldog tudatlanságában.

— Maradjon, — ismételte az asszony bölongatva.

— Hallgatok! — s ezt oly nehezen mondta ki, mintha ő is büntárs lenne.

Az ügyvédné megkönnyebbülten rebegte: — Köszönöm . . . Köszönöm.

Péter észre sem vette, mikor surrant ki az irodából. Ott állt még mindig az íróasztalhoz támaszkodva. Mit tegyen? Rosszul cselekedte, hogy halgatást ígért. Meg kellett volna mondania. A bűnösök lakoljanak. Nem, mégsem, hisz ez tönkre zuzná a jó embert. Ez hálátlanság volna. Akkor nem maradhat itt. Nem tudna szeméhe nézni, nem az irodába járni, melyet csupán két szoba választott el az asszony lakásától. Nem lehet véletlen, néma tanuja esetleges újabb csalásoknak.

Hamar elkészült tervével. Elmegy, el, még ma. Osszecsomagolta jogi könyveit, és édes anyjának az íróasztalban heverő leveleit. Az édes anyja. Ekkor jutott eszébe: mi is lesz belőle ezután? Az ügyvédtől kapott havi ötven forint volt minden keresete, ebből is tizenötöt az édes anyjának küldözgetett. Mi vár reá? Manapság oly nehéz jó irodát találni, és ötven forint nagyon sok pénz. Majd megsegíti az Isten, eddig sem hagyta el. Csak már az ügyvéd jönne. Kifogást mond neki s elmegy. Szeretett volna már kiutazni a házból.

Az előszoba felől lépések hallatszottak.

— Még mindig itt van? — kérdezte a belépő ügyvéd. — Már negyedhét. Nem szeretem a túlzott szorgalmat.

— A főnök urat vártam. — Felelte Péter bátortalanul.

— Valami ügy talán? . . . — Meglátta az összekötött könyveket és hozzátette: — Vagy szigorlatra készül? Korán lesz még.

Péter akadozva, vontatottan szolott:

— Igen kérném a főnök urat, tessék engem elbocsájtani.

— Megbolondult? Mi baja van? El akar hagyni? Hát nem bántam magával jól? öt évi együttes munka után kilép tőlem? Hallatlan. Péter, ez nem szép dolog. Fizetés-javítás kell? Szóljon. De ne okoskodjék. Leteszi a doktorátust és irodavezetőm lesz.

Péternek nehezére esett a válasz s nagyon rájt a beszéd, hogy őt így félreismerik. Alig tudta forgatni a nyelvét, mintha megbénult volna. Folyton azt hajtogatta:

— Tessék elbocsájtani . . .

Nem birt kifogást mondani, hazug szót nem ejthetett ki az ő ajka. Az ügyvéd boszusan vonogatta a vállait.

— Jól van, ha ez a hűség: mehet. Nem tartóztatom.

És Péter magára öltötte sárga felső kabátját, hóna alá tette a csomagot, kezébe vette kalapját, s érzékeny hangon bucsuzott:

— Alászolgáia, főnök ur.

— Jó estét! — vetette oda kurtán az ügyvéd.

Péter kicammogott, s összeszorult szívvel hagyta el a kaput. Valami olyast érzett, mint öt év előtt, mikor elhagyta az édesanyját, a kis mezővároskában. A zümmögő emberáradatban még egyszer visszanézett az iroda világos ablakára. És elindult hónapos-szobácskája felé . . .

*

Péter hónapokon keresztül bolyongott állás nélkül. Végre másolási munkákat kapott és a

vegyeskereskedő fia tanításáért ebédekkel fizették. Alig, hogy megülehetett. Ruhái, az ezüst óra lassankint a zálogoshoz vándoroltak, csak-hogy elsején elküldhesse édes anyjának a tizenötforintokat.

Egyszer estefelé a fasorban találkozott az ügyvéddel. Szégyeite kopottas öltözékét, szeretete volna elkerülni. Nem lehetett, már késő volt. Lekapta fejéről a kalapot. Az ügyvéd köszöntés helyett megállította.

— No, jómadár. Én már kerestem magát. Tudom, miért hagyott el. Szégyelje magát, — és én biztam önben. Igen, fiacskám, rutul visszaelt jószágommal. Nem számolt el a tizenöt forinttal s aznap kilépett irodámból.

Péter arcát elfutotta a pir, majd leszédült. Hogy ő lopott, csalt volna. Becsületessége fellázta a vád ellen.

— Ez nem igaz, ügyvéd ur! Átadtam a pénzt a nagyságos asszonynak, mint máskor is, ha ügyvéd ur nem volt otthon.

— Hazudik! Feleségem mondta, hogy nem tud a pénzről semmit sem. Ezért, nyomorult tizenöt forintért!?

Pétert elhagyta nyugalma. Teste remegett a haragtól:

— Nem igaz! Én nem csaltam meg önt, de megcsalta a . . . !

Már ki akarta mondani a szót, de eszébe jutott adott ígérete s fejét lehajította.

Az ügyvéd megvetően nézett rá:

— Nos, még védeni sem tudja magát?

— Nem.

Az ügyvéd megvető mozdulatot tett s otthagya a becsületes Pétert.

Most is olyan ágyukra kérnek milliókat, a melyekkel csak kísérletezés történik.

A következő interpellációt terjeszti elő.

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság működése a képviselők ellenőrzése alól önkényes intézkedések által elvonatik?

2. Ha igen: szándékozik-e haladéktalanul gondoskodni arról, hogy ezen ellenőrzési jog gyakorlása még a bizottság jelen ülészaka alatt érvényre jusson, minek folyamán a zárt ajtó mögött meghozott határozatok a nyilvánosság követelményének megfelelőleg újabb tárgyalás alá vethessenek?

A miniszterelnök.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszol az elhangzott interpellációkra. Mindenekelőtt kijelenti, hogy nem érti, mily címen intézik hozzá ezt a két interpellációt.

Molnár Jenő: Ahá, már ki akar bujni!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem bujik ki, tessék csak várni. Kérde, mily alapon intézkedjék ebben a sérelemben. A miniszterelnök sem a házszabályoknak, sem a delegációnak nem őre. A delegáció egy bizottsága az országnak, melyen a miniszterelnök jogosítva van megjelenni, felvilágosítást adni, bármikor szót kérni, de annak a bizottságnak eljárását intézni a miniszterelnök hivatala nincs. Miután azonban a kérdést hozzá intézték, véleményét e kérdésben elfogja mondani.

Rakovszky István: Kell is! Hiszen a többség veére!

Széll Kálmán miniszterelnök: Barta Odön kritikája, melyet a delegációról elmondott, csak a Kossuth-párt részéről lehet jogosult, de elfogulatlan ember azt túlzott kritikának nyilvánítja Barta Odön kijelenti, hogy a delegációt meg kellene szüntetni. Ez lehetetlen kívánság, mert a delegáció mindaddig működni fog, míg a törvényhozás fentartja. Hogy jó-e a delegáció, az más kérdés, de hogy szükséges, az tény, mert törvényen alapul, és a törvényt respektálni kell. Nálunk olyan viszonyok vannak, mint a világon seholsem. (Mozgás a szélbalon. Felkiáltások: Csak hogy elismeri!) Történelmileg sehol sem fejlődött olyan viszony, mint nálunk.

Holló Lajos: Ilyen gyáva nemzet sehol sincs, mint mi.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a delegáció 34 év óta hatáskörét soha át nem lépte, sohasem fejlődött central-parlamentté, és nem is közont parlament most sem. Mindent ide lehet hozni a parlamentbe, amit a delegációban tárgyalnak, hogy itt megvitassák. Az a panasz, amit most hoznak fel, hogy átlépi hatáskörét a delegáció, sohasem hozott fel.

Barta Odön: Igenis felhoztak panaszt.

Széll: Emlékeztet a régi ellenzésekre, Tisza Kálmánra, Apponyira, a kik sohasem állították azt, hogy a delegáció túllépte hatáskörét. Ő maga (Széll) mindig tagja volt a delegációnak és a mikor nem volt ellenzék ott, akkor is mindig ügyeltek arra, hogy a hatáskört túl ne lépjék. Bartának kijelenti, hogy ágyukisérletezésekre egy krajcárt sem kértek. A 38 milliót kiprobált tarakt és hegyiágyukra fordítják.

A mai nyilvánosság mellett semmit sem lehetne eltitkolni. Jóformán még a gondolatát sem hallgathatja el az ember. Ott a delegációban sem titkol senki semmit. Én megteszem, a mi tőlem telik.

Pichler: Minden telik. Szapáry talán nagyobb ur, mint a miniszterelnök?

Széll: Hát nem Széll Kálmánról beszélnek, de igenis állítom, hogy Magyarországon a magyar miniszterelnök nagyobb ur, mint bárki más. (A társaság helyeslés), de a miniszterelnöknek is respektálni kell mások hatáskörét. (Élénk tetszés.) A magyar delegáció nyelve kizárólag magyar. A tegnapi delegációs ülésen 2 és egy negyed óráig volt jelen, s ezalatt csak egy rövid német kérdést intéztek, de azt sem a többség részéről. A mi a sérelmet illeti, a törvény azt mondja, hogy a delegáció ülései rendszerint nyilvánosak, de lehetnek az ügyrend szerint zártak is. De az albizottság más, itt határozatot nem hoznak, csak véleményt nyilvánítanak. 34 év óta zártak voltak az ülések. Soha más irányban eldöntés alá e kérdés nem került. A képviselőház házszabályai erre nézve nem irányadók. Semmi regnikoláris bizottság sem nyilvános, sem a horvát, sem a valutabizottság. De

ám nem bánja, hozzá e kérdést indítvány alakjában a delegáció plénuma elé és határozzon az. Bizonyos jogosultsága van a kérelemnek, de nem minden ülésre nézve.

Senki a delegációban pökhendien nem beszél. Ott minden kérdésre szakszerűen teljes felvilágosítást adnak.

Idegen katonatisztek ott nincsenek, hanem a közös hadsereg tagjai közül vannak a kirendelték jelen. Magyar tisztek is.

Kéri válaszáat tudomásul venni. (Zajos helyeslés, éljenzés jobbról.)

Replikák.

Bakonyi Samu a házszabályokhoz akar szólni, de minthogy nem a tárgyhoz szól

Elnök a szót megvonja tőle.

Rakovszky István a házszabályok 207 pontja értelmében a Háztól szót kér.

Elnök kijelenti, hogy a viszonyválaszok után megkérde erre vonatkozólag a Házat.

Rátkay László helyteleníti azt, hogy a miniszter nem kelt ki a delegációk visszaélései ellen. Kijelenti, hogy a minisztereknek a magyar nyelv nem édes anyjuk, hanem szeretőjük. (Mozgás jobbfelől.)

Kubik Béla: Csak addig jó, amíg hasznat huz belőle. (Mozgás és zaj jobbfelől.)

Rátkay László: Bankettek csak olcsó dicsőségre a banketteknek használják, de ha sarkantyú pengést hallanak, torkukon akad a magyar szó.

Barta Odön a házszabályok tulszigoru alkalmazását átja abban, hogy elnök Bakonyitól megvonta a szót. Attér azután a miniszterelnök válaszára. A nyilvánosság csak formalitás, azt mondotta a miniszter!

Széll Kálmán: Epen ellenkezőjét mondtam.

Barta Odön örül annak, hogy a miniszter nem tartja a nyilvánosságot formalitásnak. A delegációt vezénylő táborszernagyok azért akarják a nyilvánosságot kizárni, hogy elkápráztassák a jelenlevő delegátusokat azzal, hogy sok mindent elmondanak, de még több mindent elhallgatnak. Fejtegeti, hogy a delegációnak nincs joga albizottságban intézni el bármily ügyet. Szükségesnek tartaná az 1867. 12. t-cikk módosítását, mert ezen a delegáció előnyére már amugy is rést ütöttek. Azt fejtegeti, hogy a képviselőség az első kategória, és a képviselői minőség több, mint a delegátusi minőség. A delegáció működését ellen kell őrizni, és ha valamely képviselőt a kötelessége teljesítésében megakadályoznak, mentelmi jogát sérti meg.

Széll Kálmán miniszterelnök figyelmezteti Rátkay Lászlót, hogy tegyen különbséget országos bizottság és kiküldött albizottság közt. Ha a forintot felváltják, igaz, hogy pénzt kapunk, de nem forintot. (Derűtség.) Barta Odön szavaira válaszolva kijelenti, hogy nem lehet obuzus az „országos“ elnevezés, mert ezáltal a magyar jogfejlődéssel száll perbe Barta Odön.

Rakovszky és a függetlenségiek.

A miniszterelnök ezután kijelenti, hogy a delegációnak joga van albizottságot kiküldeni.

Kubik Béla bejelenti a saját, valamint Rátkay László mentelmi jogának megsértését.

Rakovszky István azt bizonyítja, hogy Kubik immunitását tényleg megsértették, kifogásolja az albizottságok működését. Megérjük még, hogy egy legszűkebb bizottság a Bristol-szállóban fog tárgyalni. (Oriási zaj a szélbalon.) Fölvívja a Kossuth-párt tagjait, hogy jöjjenek el az albizottság üléseire.

Széll Kálmán közbeszól: Csak hecceljen!

Rakovszky István: Ez nem heccelés!

Pichler Győző rövid fölszólalása után

Apponyi Albert elnök kijelenti, hogy a nyilvánosság dolgában meg van a magán véleménye, mint elnöknek érintkezésbe kell lépnie a főrendiház elnökével egyértelmű határozathozatal végett.

Ezzel az ülés véget ért. Az interpellációk fölött holnap névszerint szavaznak.

TÁVIRATOK.

A delegációk működése.

Budapest, május 16. A magyar delegáció előreláthatóan még a jövő hó elején befejezi működését. Az osztrák delegáció tanácskozásai valószínűleg még a jövő hónap

végén is tartani fognak, mert a képviselők bevárják a költségvetés tárgyalását. Ez esetben a magyar delegációt elnapolják, a mig az osztrák delegáció is bevégezi működését s ezután tartják meg az együttes záróülést.

A választási jog Svédországban.

Stockholm, május 16. Ma terjesztették a két kamara elé a választójog reformjáról szóló törvényjavaslatot. Az első kamarában az igazságügyminiszter azt mondta, hogy az általános választójog nagyon felforgatná a viszonyokat. A kormány elhatározta tehát, hogy nem ilyen messzemenő reformot fog javaslatba hozni. Azt ajánlja, hogy tágabb reformokat várva, ne hagyják haszontalanul eltelni az időt. A választójog kérdésének ebben vagy a legközelebbi ülészakban való megoldására nem kedvezők a kilátások, de a kérdés megoldható, ha mindenki azzal a hazafias érzéssel száll sikra a kérdés megoldásáért, a mely az utolsó években világosan kifejezésre jutott. Billing püspök azt indítványozta, hogy a kormány új javaslatot dolgozzon ki s azt 1904-en terjeszse az országgyűlés elé. Főszempontokul az általános választójogot, a proporciónális választási rendszert, a 25 éves korhoz kötött választójogosultságot és a városi és falusi polgárság egyenjogusítását ajánlotta. A második kamarában a miniszterelnök azt a kívánságot fejezte ki, hogy az országgyűlés olyan határozatot hozzon, a mely a választójognak rövid idő alatt való tényleges kiterjesztését tenné lehetővé.

Ellenzéki képviselők a delegáció ülésén.

(A delegáció nyilvánosságán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

A képviselőház mai ülésén nagy hullámokat vert vita keletkezett a kérdés körül, hogy a delegációk ülésein joga van-e az olyan képviselőnek jelen lenni, a ki nem tagja a delegációnak? A vita előzménye az volt, hogy a Kossuth-párt két tagja: Kubik Béla meg Rátkay László meg akartak jelenni a hadügyi albizottság tegnapi ülésén, de az elnök: Szapáry Gyula gróf nem engedte be őket. A vita folytatása pedig az lett, hogy a hadügyi albizottság mai ülésén harminc ellenzéki képviselő minden kérdés nélkül megjelent, a mire az albizottságnak elnöke a gyűlést hamarosan berekesztette.

Az ügynek, a mely a politikai körökben élénk diskussziók tárgya, ez a története:

(Rátkay és Kubik.)

Rátkay László és Kubik Béla orsz. képviselők tegnap délután megjelentek a főrendiház tanácskozó helyiségében, ahol a delegációk tartják üléseiket és be akartak menni az ülésterembe, hogy a hadügyi albizottság tárgyalását meghallgassák. Céljuk volt meggyőződést szerezni róla, hogy a delegációban magyar vagy német nyelven intézik az ország ügyeit. Amint az előcsarnokba értek, Maszák főrendiházi titkár, mintegy megsejtve a történendőt, rögtön értesítette gróf Szapáry Gyulát, a bizottság elnökét, a két képviselő érkezéséről. Gróf Szapáry nyomban lezáratta a teremajtókat és kisetelt az előcsarnokba, megtudandó a képviselőktől, hogy mi járatban vannak. Ezek bemutatták magukat és képviselői minőségükre hivatkozva kijelentették, hogy miért hallgatónak jelen akartak lenni az ülésen.

Gróf Szapáry kijelentette, hogy az albizott-

ságok ülései az ő tudomása szerint nem nyilvánosak, és így azokon senki sem vehet részt, még mint hallgató sem. Mikor pedig Rátkay és Kubik kijelentették, hogy a képviselők minden bizottság tárgyalását végighallgathatják, gróf Szapáry azt válaszolta, hogy erre nézve nyomban kikéri az albizottság határozatát.

Be is ment a terembe, megnyitotta az ülést és jelentette a történeteket. — Erre vita indult meg, a melynek végeztével a bizottság azt határozta el, hogy a két képviselő még mint hallgató sem lehet jelen az ülésen, mert az albizottság tárgyalásai nem nyilvánosak.

Gróf Szapáry nyomban közölte a határozatot a képviselőkkel, a kik mentelmi joguk megsértését konstatálván, eltávoztak.

(A mai jelenet.)

A képviselőház mai ülése után mintegy harminc ellenzéki képviselő zárt csapatban átvonult a főrendiházba, a hol a hadügyi albizottság ülésezett. A csapatban a Kossuth-párt tagjaival tartott az Ugron-párt és a néppárt néhány tagja is.

A képviselők minden bejelentés nélkül betódultak a terembe, s az álmélkodó delegátusok előtt leültek a padokba. Szapáry Gyula elnök, mihelyt ezt észrevette, hirtelen elfogadottnak jelentette ki az ép szóban forgó tételt, s az ülést bezárta.

Rakovszky István e miatt meginterpellálta az elnököt, a mire Szapáry Gyula kijelentette, hogy a delegáció plénuma elé fogja döntés végett vinni a kérdést, hogy nem delegátus képviselő jelen lehet-e a delegáció albizottságainak ülésén, vagy sem.

(A Kossuth-párt a delegációban.)

Egyes lapok a tegnapi eset révén azt a kombinációt hozták föl, hogy a Kossuth-párt a delegációba való bementel kérdésével foglalkozik. Ezt a kombinációt, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, illetékes helyen teljesen alaptalannak jelentik ki, a Kossuth-párt nem is gondol arra, hogy a delegációba tagokat küldjön.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Faust, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Boccaccio, operette. Este: A dolovai nábob leánya, színmű. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Délután: Nebántsvirág, operette. Este: Kornevillei harangok, operette. (Páros bérlet.)

Mongodin ur felesége.

— Békés Gyula bemutatkozása. —

A Mongodin nevű csélcsep férj régi és ézszer hallott kacagtató históriáján mulatott ma este az a kevésszámú közönség, mely az előadáson megjelent.

Hogy ez a közönség jól mulatott az elcsépelet darab bohóságain, és mulatott úgy, mintha csak most ismert volna meg a Mongodin mulatságos figuráját, ez tisztán és kétségtelenül Békés Gyula érdeme.

Békés Gyula tulajdonképpen a színház titkára és hozzátéhetjük, nagy elfoglaltságú titkára s hogy ez így van, ez némileg a közönség hátránya.

Békés Gyula ugyanis ma este megmutatta, hogy művészember, akinek helye föltétlenül a színpad. A mikor Békés Gyula eltemetkezik a titkári iroda könyves polcai közé, a társulat egyik legjobb erejét veszti el.

Mai alakítása nagy sikerrel járt. Allandó derűtségben tudta tartani közönségét, mely hálásan tapsolta minden ötletét. Mert meg kell jegyezni, hogy Békés rendkívül sok finom öt-

letet, kacagtató elmésséget tudott szerepébe vinni s ez az oka, hogy Mongodint új köntösben ismertük fel. Mestere a mimikának, arcizmaival mintha beszélni tudna. Sikere tökéletes volt s most már csak az volna a kívánni való, hogy Békés Gyula minél többször lépjen a színpadra, amelyre teljességgel hivatva van. Ezt mindennél jobban bizonyítja az is, hogy a holdkóros jelenet után négyszer hívta ki a kis közönség a lámpák elé.

Daróczy Ilka Clorinda szerepében segített Békésnek a sikerben, A szerelmes és boszúálló grizettet játszotta meglepő közvetlenséggel és kedves természetességgel. Nem tudtuk hamarjában, mi tetszett jobban, élénk, néhol szilaj, de mindig a határok között megmaradó temperamentuma, előkelő játékmódora, vagy öltözékeinek disztिंगvált, pazar eleganciája. A tapsokból neki is sok jutott.

Ternyei Fougérolles festő szerepében a megszokott, régi jó volt, míg Borostyán Sári Luciennet játszotta bájjal, természetes gráciával. Jó volt Pajor Ágnes is, a kiről lassanként kiderül, hogy a személyzet névsorában tévesen lehetett komikának nevezve. Ma este mint anyaszínész, mondhatnánk drámai anyaszínész, kifogástalan volt, mert nem kellett, hurok alkalmaznia. Jók voltak még Sarkadi Aladár, Gózon és Győre. A darab nyilván kevés próba után került színre, mert Békésen kívül mindenki szívesen vette igénybe a sugót.

(h. a.)

* A Dolovai nábob leánya. E hó 18-án, vasárnap kerül színre Herceg Ferenc nagyhatású színműve, a „Dolovai nábob leánya.“ Szükségtelen említenünk, hogy az előadás főereje Zilahy Gyula szereplése lesz, aki Bilitzky szerepében egy a fővárosban, mint a vidéken óriási sikert aratott. A darab ezuttal teljesen a budapesti Nemzeti Színház előadásának mintájára kerül színre.

* Gonda Pista sikere. Nádassy József pécsi színigazgató szintá sulata most Brassóban játszik s ott tegnap a Sasok című vígjátékot adták elő. A darab egyik főszerepét (Forray Gábor) Gonda Pista, Gonda Lászlónak, az aradi színház pénztárosának fia játszta. Szerepléséről a „Brassói Lapok“ kritikusa így ír:

A tulajdonképeni főszerep Gonda Pista kezében volt. Gonda fiatal, kezdő színész, s így mikor a színlapon olvastuk, hogy a Forray szerepét neki osztotta a rendező, kissé idegengedünk, bizalmatlankodtunk. Gonda azonban megmutatta, hogy aggodalmaskodásunk alaptalan volt, mert leszámítva egy-két aprócspeprő hibát, meglepő ügyesen, jól játszott, úgy, hogy jogosulttá teszi ama véleményünk nyilvánítását, hogy törekvéssel, buzgósággal, jó rendező vezetése oktatása mellett belőle elsőrangú színész lehet rövid idő alatt.

* Két ujdonság. A színház személyzete erősen készül a „Balatoni rege“ és a „Pillangó kisasszony“ bemutatására. A festőteremben és a színház szabóműhelyében fényes kiállítás készül a két ujdonságra.

* Est a konzervatóriumban. Az aradi zene-konzervatórium ma este látogatott, sikerült háziestélyt rendezett. Az estélyen Olár Kornél, Wiacsil Hajnal, Kwitschala Károly, Reich Manó, Schick Márton, Kánya Géza, Meisztróvich Kornélia, Eisler Géza, Barkó Mariska, Dömötör Ilona, Boros József, Róth Szeréna, Korbuly József, Vojtek Kálmán, Glück Ilona, Bayer Emil, Fürnsinn Irén, Kövesdy Alajos, Lövy Margit működtek közre, valamennyien nagy igyekezettel és a közönség gyakor. tetszésnyilvánításai közben.

* A Bács-pár művészi játékáról nagy elragadtatással írnak a kassai ujságok. A „Felső-magyarország“ ma érkezett száma például a „Rang és mód“ előadásáról, a mely Baróthy Irmának volt a jutalomjátéka, többek között így ír: Az egész előadás ünnepi volt. Unnepe volt benne a művészetnek. Az, amit tegnap Bács és felesége, ez az arany asszony produkáltak, az diszére válnék az ország első színpadá-

nak. Igazibb magyar házaspárt keveset irt magyar toll és keveset érzett át magyar szív.

* Elhunyt színész. A szegedi szintársulatnak halottja van. Arday Atilla színész, Arday Idának fivére, ma hosszú, kinos szenvedés után elhunyt. A fiatal embert már betegen vitte a nővére Fiuméba, de bizott benne, hogy az enyhe éghajlat könnyíteni fog betegségén. A beteg állapota azonban az uton rosszabbra fordult, úgy, hogy Zágrábban ki kellett szállaniok, miután a tovább utazás veszélylyel járt volna a betegre nézve. Három napi ott tartózkodás után Fiuméba vitték, ahol eleinte megjavult az állapota, de aztán rohamosan rosszabbodott és ma végre másfél évi szenvedés után meghalt.

* Az ügyelő arcképe. A Vigszínház kulisszái mögött sokat nevetnek mostanában egy vidám tréfán, a mely visszafelé sült el. Délutáni előadáson történt. Egy francia bohózat került színre, melynek során az egyik szereplő megpillantja a falon egy kis rámban a maga arcképet és így kiált fel:

— Hogy kerül ide az én arcképem?

Ezt a szerepet Góth Sándor játszotta, a Vigszínház fiatal bonvivant-színésze. Előadás előtt az ügyelőnek pokoli ötlete támadt s tervét nyomban végre is hajtotta. A rámban egy jól ismert szürke állat képét tette és várta a Góth jelenését. Az el is érkezett csakhamar és Góth hamarosan megértette a helyzetet és tudta azt is, merről fúj a szél. Egy darabig csak nézte merően a képet, a legártatlanabb csodálkozással mondta:

— Nini, hogy kerül ide — az ügyelő arcképe? . . .

A közönség persze nem értette meg ezt a kis rögtönzést, annál inkább nevettek azonban a színpalak között, s hahotával honorálták az elmés és találékony bonvivant jókedvű ríposztját.

A főuri lovasjáték első napja.

(A király a carousselen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 16.

A magyar főurak a Klotild szeretetház javára lovasjátékot és lovagtornát rendeztek, melynek ma volt első napja. Ma este folyt le a caroussel első előadása óriási közönség jelenlétében. A Tatterszál szorongásig megtelt előkelő közönséggel, melynek legkimagaslóbb alakja a Felső volt. Az udvari páholyban ült a király Gizella, Mária Jozefa és Klotild főhercegnők, Kóburg Fülöp és Kóburg Lipót főhercegek társaságában.

A lovasjátékokban résztvesznek a királyi ház tagjai közül: József Agost, Ottó és Károly Ferdinánd főhercegek, Henriette, Erzsébet és Augusta főhercegnők is. A ma esti előadáson megjelentek az összes magyar és közös miniszterek, számos delegátus, a diplomácia és a magyar arisztokrácia majdnem teljes számban.

A király élénk érdeklődéssel nézte végig a gyönyörű látványosságot s maga többször jelt adott a tapsolásra. A caroussel lefolyásáról a következőket táviratozza budapesti tudósítónk:

Tárogató harsanására szétnyílt a kárpit: mint valami meglevenedett mese vonult be a káprázatos fény, az aransujtásos lovagok, tollbokrétás paripák, ragyogó hintók serege.

Nyolc Mátyás-korabeli kürtös — piros és fehér csikos selyembe varrott magyar címerrel — nyitotta meg a sort. Utánuk négy Herold, középkori jelmezben, aranyvarottas csizmában. Aztán huszonnégy huszár, más-más korhű jelmezben. Csatlósok, apródok fürge, tarka kíséretében jött meg legelőbb négy solymász-kocsi. Az elsőt Ottó főherceg (zöld színű, burgundi tábori kabátban, fején vadász-főveggel) hajtotta. Mellette Erzsébet Henriette főhercegnő (József főherceg leánya) foglal helyet. A második solymász kocsiban gróf Szapáry Pál és gróf Teleki Tiborné, a harmadikban gróf Csáky

György és Semseyné-Dessowfy Rolla grófnő; Janakovich-Bésán kocsiján Zichy Margit.

A kocsik után két gyalog-solymász léptet, négyszögű abrincson a sólymokat hozva a vadászatra.

A solymászás következett. Négy solymász kocsi robogott a porondra; nyolc hölgy és nyolc ur nyeregben kísért. Egy ideig mintha a vadászterületre kísérték; aztán megállottak az udvari páholy előtt. Megérkeztek a vadászterületre. Fenn a magasban kóvályog a gém: feszült érdeklődéssel kíséri mind. A hölgyek és urak élénk viták zászban látszanak lenni, vajjon abból a légi utasból préda lesz-e? A gyalogos solymások hamar előkerülnek sólymaikkal és vezetőjük, Ghyczy Albert intésére elbocsátanak egyet a tollas ragadozók közül: alig észrevehető zsinag felviszi azt a magasba, ott szerte csapong és eltűnik. A vadászok sebes vágatással utána kerekednek, lázas percek mulnak, odafönn folyik a haláltusa aztán lehull vérző fővel a legyőzött gém.

A vadászok megállnak. A vezető leszőkik lováról s a gém egyik legszebb tollát átnyújtja az egyik vadászó delnőnek, Augusta főhercegnőnek, aki ezt a kalapja mellé tűzi.

Majd jó a lovas-tánc: Tizenhat vitéz jobbra huszártisztek, kivont karddal vonultak fel az udvari páholy elé. Egymásnak lovagolva előbb karddal támadtak egymásra, aztán felállottak a porond négy sarkában. A közepén ez alatt gátakat állítottak föl s két oldalt egy-egy szerecsen bábót helyeztek el. Párviadalt vívtak, gátat ugrottak aztán szép rendben elvonultak ismét.

Ezt az udvari négyes váltotta föl: tizenkét dáma és lovas, párosan, hat oszlopban, belovagolnak a porondra. Fenn a magasból a zenekar a francia quadrille hatodik figurájához fujja a nótát. Az első pár Augusta főhercegnő és Ottó főherceg, pendantjuk gróf Andrásy Tivadarné és Ferenc Károly főherceg.

A negyvenyolc huszár négyese után a piece de resistanc, a lovas-torna következett.

Ottó főherceg az ambráziai gyűjteményből összeállított páncélos diszben jelent meg, Sturmhaube-val és könnyű vérttel, míg lovának sarkán egyfelől a magyar, másfelől az osztrák címer volt, a többi ur gyönyörű diszmagyarban jelent meg.

A tornavezér gróf Széchedy Imre intésére a kürtösök hosszabb harsonázással jelt adtak a lovagok bevonulására: belovagolt öt csoportban előbb az öt kihívó daliát, azután más öt csoportban az öt kihívott daliát kíséretével. A daliák és kísérik talpig vasba voltak állítva, a bajvivó sisakrostélyá le volt eresztve, a többieké nyitva. Fölvonuláskor a dámák emelvénye előtt kissé megállapodtak, lovagszokás szerint hódolnak, aztán a kihívó daliák és kísérik a porond baloldalára, a kihívottak kísérikkel a jobboldalon helyezkedtek el. Amint elhelyezkedtek, a főbíró intésére a lándzsatartó apródok egyenkint a bírák elé járultak, akik a lándzsákat, amelyekkel a bajvivó daliák öklözni fognak, alaposan megvizsgálják. Most a tornavezér, gróf Széchenyi Imre intésére az első kihívó és az első kihívott a tornakorlát más-más oldalán előlovagol, előbb lándzsa nélkül, a korlát mellől egymást közintéssel köszöntik, átveszik lándzsáikat s a korlát más-más oldalán, iramban lovagolva, összecsapnak. Lándzsatörés után a tornakirály, a főbíró, a bírák ismét a tornaporond közepén, a dámák emelvénye előtt összegyűltek s a viadalt megbírálták.

Humbertné milliói.

(Epiódok a nagy család történetéből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

A milliók regényének egy fölöttébb érdekes epizódját jelentik a legújabb táviratok: az ifjabbik Crawford eljegyzési ünnepét, a melyet arra számítva, hogy Daurignac kisasszony, Humbertné nővére, igent fog végre mondani, rendeztek. Ennek igazi célja az volt, hogy a két Crawford hitelét, és az örökségre oly fontos házassági tervet valószínűvé tegye, és ezt újabb bizonyossággal erősítse.

A jelenet négy év előtt az Avenue Grande Armeé-n levő palota nagy étkező termében folyt le. A két Crawford (még nem tudni, ki mutatta be a testvérpárt) a Humbert-család összes tagjai, azután haszonöt vendég, közöttük több olyan, a kik Franciaországban fölöttébb ismert nevet viselnek.

Crawford Róbert arca ragyogott a boldogságtól. Humberték úgy látszik már előbb kecseltették a reménnyel, hogy Daurignac kisasszony elfogadja az ajánlatot, s ezen jó eredmény fejében Crawford Róbert nehez, nagy értékű szerelmi ajándékot hozott magával: egy jeggyűrűt, és kápráztató ékszerárgyakat. — Mindezeket vörös csipkefátyolba göngyöltte, s a kis csomagot Daurignac kisasszony tányéjára tette. Ő természetesen a kisasszony oldalán foglalt helyet.

Daurignac kisasszony, mihelyt leült, fogta a csomagot és az asztal közepére dobta. Erre Crawford fölemelte a csomagot, kigöngyöltte a csipkefátyolt s elővette a gyűrűt. A kisasszonynak ujára akarta húzni, de Mademoiselle Daurignac az ujját sejtő nyitotta neki, — hogy aztán az egész kezét ne kelljen odaadnia. A harminc négy éves lány a haragtól, s talán a szégyentől is, hangosan zokogva hagyta el a termet. Az eljegyzésből nem lett semmi, — és az estélyt nem folytatták.

Legújabbán kiderítették azt is, hogy Humbertné férje mindig eszköz volt a szélhámos asszony kezében, de előfordult, hogy a férj néha a feleségét is meglopta, vagy meg akarta lopni.

Történt, hogy Humbert urnak egyszer pénzre volt szüksége. Kapta a felesége ékszerait, elvitte egy ismerős ékszerészhez és így szólt:

— Szeretnék ezekre az ékszerekre egy összeget felvenni. De kérek helyettök hamisakat, mert nem akarom, hogy a feleségem észrevegye a dolgot.

— Az lehetetlen — felelt az ékszerész — ezek az ékszerek már hamisak.

— Hogyan!

— Kénytelen vagyok elmondani, hogy ő nagyságának rövid idő előtt már ugyanaz az ideája volt, mint önnek. Ő is hamis ékszerekkel cserélte fel az igaziakat. Ön uram elkésett.

MULATSÁGOK.

(=) A vasárnapi népünnep. Az esős-borus májusi idő ugylátszik végre megembereli más kedvezni fog a vasárnapi népünnepélynek, melyet temérdek látványosság és szórakoztató tréfás előadások, jelenetek fognak élvezetessé és sikerültté tenni. A városligetben egész délután fog játszani az Aradon oly népszerű lett honvédszenekar, azonkívül az ujaradi gyermekzenekar és a cigánybanda. A délutánt fényes tűzijáték fejezi be. A honvédszenekart Kerner Jenő karnagy személyesen fogja dirigálni. A délutáni térszene műsora ez:

1. Katalin-induló: Fehér-Krautól. 2. Nyitány II. Rákóczy Ferenc fogsága című történelmi drámához: Kéler Bélától. 3. Részletek Romeo és Ju-

lia operából: Gounod-tól. 4. A kuruc tanyán: Borsaytól. 5. Költő és paraszt nyitány: Suppé-től. 6. Jelenetek a kurucz világból: Borsaytól. — Este a pavillon előtti téren ismét hangversenyt fog adni a zenekar, a következő programmal: 1. Nyitány a Hunyadi László operából: Erkelől. 2. Történetek a bécsi erdőből, keringő: Strauss-tól. 3. Nagy ábránd a Lohengrin című operából: Wagnertől. 4. Magyar népdal egyveleg: Krautól. 5. Szemelvények az összes Strauss-féle operettekből: Schlögel-től. 6. Orfeusz a pokolban (nyitány): Offenbach-tól. 7. Egy falusi nászünnepegy, tréfás egyveleg: Czibulkától a) Lakodalmi menet és falusi banda. b) Templomi jelenet, c) A vendégek üdvözlése, d) Lakodalmi tánc, e) Verekedés támad, f) Az éjjeli ór.) 8. A fonográf 9. Magyar ábránd Bachtól. 10. Cigány-zene, előadja a honvéd cigány zenekar.

Az esti hangverseny alatt a honvédszenekar a közönséget még abban a kedvesmelegletében is fogja részesíteni, hogy mintegy ezer darab csoport-fényképet emlékül kioszt a közönség között.

(=) A realisták majálisa. A realisták mulatságáról, tegnap hozott hírünkbe sajtóhiba csuszott be. A majálist ugyanis nem a nyolcadik, hanem a hetedik osztály tanulói rendezik.

A király csapatszemléje.

(Parádé a budapesti Vérmezőn.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 16.

Verőfényes tavaszi időben, ragyogó pompával folyt le ma a Vérmezőn a katonai diszszemle, amelyet a király tartott a helyőrség csapatain. A szemle iránt rendkívüli volt a közönség érdeklődése, annál is inkább, mert két esztendővel ezelőtt volt az utolsó. Azóta a szélsőes időjárás miatt minden alkalommal el kellett halasztani. Kora reggel már csapatosan vándorolt a közönség a Vérmezőre, amelynek környékét már 8 órakor ezer és ezer ember lepte el.

A csapatok felvonulása már 7 órakor megkezdődött. Minden ezred a saját bandájával, disz egyenruhában, cserfalevéllal diszitett csáköval, mintaszerű masirozással vonult fel a hatalmas térségre, ahol négy oszlopban állottak fel. Kévéssel nyolc óra után megérkezett a huszárság is és megtörtént a felállítás. A helyőrség négy oszlopban állott fel. Az első két oszlopot a gyalogosok, a harmadikat a tüzérek és szekerészek, a negyediket pedig a huszárság alkotta.

Háromnegyed kilenc lehetett, amikor az összes csapatok parancsnoka: Lobkovitz Rudolf herceg, hadtestparancsnok megérkezett. Az ezredes zenekarai a Gotterhalté-val fogadták. A hadtestparancsnok sorra vette a parancsnokok jelentéseit, majd végig lovagolt a sorok előtt, azután a Vérmező keleti oldalára lovagolt a vezérkarral, hogy ő felségét, akinek érkezése 9 órára volt jelezve, fogadja.

Pont kilenc órakor a Mikó-utca előtt feltűnt három udvari hintó, az elsőben ő felségével. A királyt, aki tábornagyfi egyenruhát viselt, a Vérmező keleti oldalán levő bejárónál várta a paripája. A király lóra pattant és a következő pillanatban gyors ügetéssel vágatott a vezérkar elére, ahol Lobkovitz herceg hadtestparancsnok fogadta. A zenekarok rázendítettek a Gotterhalté-ra, a király pedig a csapatok elé lovagolt. Közvetlen kíséretében voltak: Ottó és Ferdinánd főhercegek, Paar, Bolfrass és Lichtenstein herceg szárnysegédek, utána a vezérkar. A vezérkart nyomban kísért a három udvari hintó. Az elsőben Gizella és Mária Jozefa főhercegnők, a másodikban Klótila és Augusta főhercegnők, a harmadikban pedig Henriette főhercegnő foglaltak helyet, fehér tavaszi ruhában, fehér napernyőkkel. Ezután következett a tiszti kar festői csoportja. Nyomban a megérkezése után megkezdődött a szemle.

SPORT.

A király a vezérkarral, folyton követve a főhercegnök által, végig lovagolt az oszlopok előtt. Minden ezred zenekara, amikor a felsége előtt lovagolt el, a Gotterhalte-t játszotta. A szemle mintegy negyedórát tartott, amely után megkezdődött az elvonulás. A király kíséretével és a vezérkarral a hatalmas tér közepén foglalt helyet. A defilét az első oszlopban a Ludovika Akadémia nyitotta meg, utána a közös tiszti akadémia, majd a gyalog és huszár-ezredek.

A király látható gyönyörködéssel nézte végig a délceg huszárok elvonulását és különösen a honvéd-huszárok sorait figyelte érdeklődéssel, amelynek egyik csapata élén lovagolt József Agost főherceg honvédhuszár őrnagy, aki az idén először vett részt a szemlében.

Ő felsége az egész defilé alatt többször tetszését fejezte ki, végül pedig megelégedését nyilvánította Lobkovitz herceg hadtestparancsnok előtt. A legmagasabb elismerést napiparancsban tudatják a legénységgel, a mely ma dupla lönungot és bort kapott. A ragyogó katonai parádé tíz óráig tartott, mely után a király a vezérkartól kísérvé ellovagolt.

A defilé megkezdése előtt kis epizód játszódott le. A főhercegnök kocsijai a vezérkar előtt állottak meg. A király erre maga lovagolt a főhercegnökhöz és kocsijai számára ő maga jelölt ki kissé hátrább helyet, ahonnan a főhercegnök végignézték az egész felvonulást.

Az aradi képtárlat előkészületei.

(Megnyitás előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Az Aradon rendezendő képtárlat ügyében, a melynek a tervéről megemlékeztünk, megindultak az előkészületek. A tárlatot ma az Aradi Művészeti Egyesület meghívására a Nemzeti Szalon rendezi, s ez a harmadik képképző tárlat lesz Aradon, a melynek rendezésében a Nemzeti Szalon részt vesz.

Rózsa Miklós dr., a Nemzeti Szalon titkára a képtárlat ügyében ma Aradra érkezett és fölkereste Institóris Kálmán polgármestert, és Csák Czirják dr. rendfőnököt, a művészeti egyesület igazgatóságát, a kikkel együtt megállapodott abban, hogy a tárlat június első napjaiban nyíljék meg és két hétig lesz nyitva. A tárlat helye a polgári fiúiskola dísz és rajzterme lesz, a melyeket kedvező fekvésük a világítás szempontjából fölöttebb alkalmassá lesz erre.

Institóris Kálmán polgármester igen melegen fogadta a Szalon kiküldöttét, és a maga részéről a legmesszebb menő támogatást helyezte kilátásba a Nemzeti Szalon ügyének.

Az aradi tárlaton kiállítandó képek e hó utolsó napjaiban érkeznek Aradra. Összesen 255 kép lesz kiállítva, a melyek festői között minden nevesebb mester lesz képviselve, van közöttük néhány Munkácsy-kép, a melyek eddig sehol se voltak kiállítva. A képek legutóbb Újvidéken voltak kiállítva, a hol a tárlatnak várakozáson felül való sikere volt.

A tárlatot Rózsa Miklós dr. továbbá Ernst Lajos, a Szalon ügyvezető igazgatója és Rubovics Márk a Szalon műtárosa rendezik. A vernissage-re lejön Vészi József országgyűlési képviselő, a Nemzeti Szalon ügyvezető alelnöke is.

Az Aradi Művészeti Egyesület igazgatósága a tárlat megnyitása előtt Urbán főispán elnöklésével ülést tart, hogy a tárlat rendezésének minden részleteiben megállapodjanak.

A közönség körében nagy érdeklődés nyilatkozik meg a tárlat ügye iránt, és így megkövetelhető, hogy a mostani kiállítás fölül fogja mulni siker dolgában a szalon előbbi két aradi vállalkozását is.

+ Aradi tornászok Petrozsényben. Az Aradi Tornaegetesület tizenöt tagja névszerint: Steinitzer Pál dr., Visi Ferenc, Velcsov Géza, Görömbey István, Mauling János, Grallert Rezső, Szántó Mihály, Herling Rezső, Keil Lajos, Sándor Arthur, Fenyő László, Fischer Jenő, Reich Jakab, Giller Róbert és Nagy Sándor, holnap délután 4 óra 07 perckor indulnak Petrozsényba s május 19-én hétfőn este 9 órakor érkeznek vissza Aradra. A kirándulókat Petrozsényben Marek Mór bérlő és nagykereskedő az aradi tornaegetesület volt tagja és báró Ehrenberg Benő az „Erdélyi Kárpát-egyesület” petrozsényi osztályának elnöke fogadják és kalauzolják.

Egy aradi festő ifjúsága.

(Pál László aradi rokonsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

László Béia, a mint megirtuk, egy aradi származású, korán elhunyt festőművésznek, Pál Lászlónak életrajzán dolgozik, s e célból most gyűjti az ifjúságára vonatkozó adatokat. A felhívás révén, a melyet a napokban tettünk közzé, Loninger Mihály, az aradi takaré- és segélyegylet ellenőre az alábbi érdekes adatokat mondta egy munkatársunknak.

Pál László rokoni közül hárman élnek Aradon: fivére: Pál Gyula aradi magánzó, továbbá unokatestvérei Loninger Mihály és Loninger Mária, a kinek házában a festő diákéveit töltötte. Apja gyergyó-csomafalvi Pál József odvos-berzovai postamester, a ki annak idején Paulistól Soborsinig intézte a *delezsancos*-posta dolgait. Pál László az aradi minoriták gimnáziumát végezte, a melynek akkor Lidy Mándor volt az igazgatója. Iskolatársai voltak: Sarlot Domokos főkapitány, Boros Vida főrealiskolai igazgató, Salac Béla temesvári törvényszéki elnök, Naszády Iván ítélőtáblai bíró, Péterffy Antal ügyvéd, a nemrég elhunyt Heeger Ernő aradi ügyvéd, az ugyancsak pár éve meghalt Ternajgó Cézár ujaradi gyógyszerész, és valaki a kit sorsa szintén a művész pályára vitt. Mándoky Béla színész volt aradi színigazgató, a ki most Debrecenben élvezi a nyugdíjat.

A festészetben Pál László, az első oktatást egy Böhme nevű, az öregek előtt jól ismert aradi festőtől kapta. Mikor a gimnáziumot elvégezte, az apja azt akarta, hogy a jogra menjen. Ő Pestre is ment, de ott a festő-akadémiába iratkozott, s ott művésszé képezte ki magát. Később Párisba került, Munkácsy Mihály mellé, a kinek kedves embere, barátja volt a fiatal festő. A párisi tárlaton csakhamar kiváltak remek tájképei, a melyek révén világhírre emelkedett.

A nagytehetségű festőt ugyanolyan sors érte, mint klasszikus mesterét Munkácsy Mihály. Anyyira belemélyedt a studiumokba, hogy kedélybeteg lett, majd elmebaját kapott és a hetvenes évek végén, egy gyógyintézetben halt meg.

Diákkorában, a vakáció alatt Loninger Mihály társaságában beutazgatta egész Erdélyt, s annak legszebb tájairól vázlatokat vett föl. Lefestette a dévai várat, a Retyezat vidékét, a hunyadi hegyeket; sokszor egész nap el tudott ülni, ahogy belemerült a remek táj csodálatába. Kétségtelen, hogy ezek az utazások nagy hatással voltak művészi egyéniségének kifejlődésére. Máskor meg tanulóársai kijöttek Odvosra, a szülői házhoz: itt szindarabokat adtak elő, szavaltak, játszottak. Vigan telt el az idő.

Néhány képe megvan Aradon. Az egyik Loningeréknél. Egy bevégezetlen kutyafej, a melyet, mint hetedik gimnazista, a családi kutyaról — Bernátról festett. Ozv. Hussert M.-né

tulajdonában van ezenkívül még három képe, a mely azonban már a művészeveikből való.

Uccse, Pál Gyula egész sor levelét őriz a jeles festőnek. Ezekben többnyire családi ügyek után kérdezősködik, és a saját életéről, küzdelmeiről ír. Megemlékezik bennük Munkácsyról is, a kihez végtelen rajongással viseltetett.

Nővére, Pál Berta, Deli Gábor kiskomáromi postamesterhez ment nőül, de már nincs életben. Vannak továbbá rokonai Borssében, a honnét az apja e vidékre származott. Gyergyó-Gyanafalván és Vajdahunyadon.

TANÜGY.

(—) Iskola-vizsgálatok Uj-Aradon. Bárány Arpád temesmegyei kir. segédtanfelügyelő a múlt héten meglátogatta az uj-aradi népiskolát s az ott tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki.

Agyonlőtt borosjenői rendőr.

(Rejtélyes gyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Borosjenő községben ma rejtélyes gyilkosság történt, melynek kiderítése nagy fáradtsággal fog járni s erősen igénybe fogja venni a jogászok tudományát.

Agyonlötték fényes nappal egy községi rendőrt, akinek sebeibe belehalt, s letartóztattak egy másik rendőrt, akire a gyilkosság gyanuja hármlik. Ez a gyanuba rendőr azonban tagad, sőt alibi-jét is igazolni tudja.

A gyilkosság lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Borosjenő nagy községben Szász Péter az első rendőr, Buc Flóra a második.

Buc Flóra ma reggel valami hivatalos kiküldetésben elment Tabár járásbírósi végrehajtó lakására, de miután a végrehajtót nem találta otthon, visszafelé indult. A mint az uton ballagott, a vár melletti akácfa mögött egy alakot pillantott meg.

Közelebb ért az alakhoz, megkérdezte tőle, hogy kicsoda és mi járatban van.

Az ismeretlen azonban válasz helyett fegyvert fogott és egy jól irányzott lövéssel meglötte Buc Flórát. A löveg a rendőrt lágyékon találta, átfurta a hasfalat, úgy, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül összeesett.

A lövés zajára odasereggett emberek bevittek a legközelebbi házba s rögtön orvost hívtak. Csillag Ignác dr. járási orvos nemsokára meg is jelent a helyszínen és ápo'ás alá vette a sebesültet, aki csakhamar eszméletre tért.

A községi előjáróság feljelentette az esetet a borosjenői járásbírósnak, a honnan Székely kir. aljárásbíró megjelent a helyszínen és megindította a vizsgálatot. Kihallgatta a sebesültet, aki azt vallotta, hogy Szász Péter elsőrendőr lötte meg.

A nyomozás további folyamán fölmerült adatok is mind terhelők voltak Szász Péter elsőrendőrré, úgy, hogy Székely albiró elrendelte Szász Péter letartóztatását, ami nyomban meg is történt.

Szász Péter tagadja a gyilkosságot, és tanukkal igazolta, hogy a gyilkosság idején tájékan sem volt a gyilkosság színhelyének. Mindennek dacára a bíróság továbbra is fogva tartotta és ellene folyik most a vizsgálat.

A községi előjáróságnál nem tudják, hogy mi indította Szász Pétert a gyilkosságra. Buc Flóra 32 éves és családos ember volt: négy gyermek siratja a halálát.

52
15

Aradon letartóztatott rab-szabadító.

(Elfogatás a pályaudvaron.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Az aradi pályaudvaron a vasúthoz kirendelt rendőrőrmester letartóztatott ma délután egy csalót, aki *Fritz* József *ujpanáti földművelőt négyszáz korona erejéig* becsapta. Az elfogott szélhámos épen vonatra akart ülni, mikor *Fiola* Mihály őrmester hozzáfutott és letartóztatta. A vasutól bekísérték a rendőrséghez s itt *Greén* Nándor t. főkapitány fogta vallatóra és pedig eredményesen, mert az elfogott csaló mindent töredelmesen bevallott.

A letartóztatás előzményei ezek:

Fritz József *ujpanáti* lakosnak egy fia *Komáromban* katonai szolgálatot teljesít s itt valamilyen katonai büntetést *három évi fegyház*ra ült. Vele egy börtön-helyiségbe volt elzárva *Hill* Bertalan Lajos, akit a katonai törvényszék *lopás* büntette miatt *másfél évi fegyházra* ítelt. *Hill* április hó végén töltötte ki büntetését s május elsajén már *Ujpanáton* volt a katonarab *Fritz*-fiu apjánál: *Fritz* Józsefnél. Egy hamis levelet hozott, melyben a raboskodó fiu azt írja apjának, hogy *Hill* Bertalan, aki a levelet átadja, ki akarja őt szabadítani a fogságból. Ezért kövessék mindenben az ő utasításait s *kissák el annyi pénzzel, amennyit csak kér*, mert a rab-szabadítás sok pénzzel jár.

Ez a levél hamisított volt, s *Hill* maga írta, utánozva a *Fritz* fiának irását. Az öreg sváb paraszt felült a levélnek, elhitte a mesét s nyomban átadott *Hill*nek *háromszáz* koronát. A csaló ugyan 200 forintot kért, de *Fritz* hamarjában csak 150 forintot tudott összeszedni. *Hill* elment a pénzzel s *Budapest*ről levelet küldött *Fritz*nek, melyben hivatkozva arra, hogy fiának kiszabadítása sok utánjárásba és még több pénzbe kerül, kéri a hátralékos száz korona elküldését. *Fritz* József egy poste restante utalványon el is küldte a pénzt. A kilátásba helyezett örömről pedig levélben értesítette másik fiát, aki *Budapest*ben borbélysegéd.

Ez ugyilátszik átlátott a szitán s apjához írt levelében figyelmeztette ezt, hogy vigyázzon, nehogy *Hill* becsapja, mert a katonai börtönből alig lehet kiszabadítani valakit, pénzzel pedig egyáltalában nem. A. öreg *Fritz* erre észhez kapott, s a *komáromi* katonai fegyház parancsnoksága útján levélben megkérdezte fiát, hogy ő adta-e át *Hill* Bertalannak azt a levelet, melyre ő négyszáz koronát kifizetett. A fiától pár nap mulva megjött a válasz s ez természetesen azt tartalmazta, hogy *Hill*nek senki sem adott ilyen képtelen megbízást s hogy a kiszabadult fegyenc becsapta *Fritz* Józsefet.

A megkárosított *ujpanáti* sváb erre bejött *Aradra* s följelentést tett *Hill* Bertalan ellen, de a nevének kívül semmi adatot nem tudott adni a rendőrségnek, sőt az sem volt bizonyos, hogy nem vett-e fel álnevet a csaló. Itt jegyzőkönyvbe foglalták a panaszt, az öreg *Fritz* pedig nagybusan hazatért, siratván a 400 koronáját.

Alig hogy megérkezett *Ujpanátra*, egy táviratot kézbesítettek neki, melyben *Hill* újabban 600 koronát kér. Arra kéri egyúttal a táviratban *Fritz* Józsefet, hogy a pénzt hozza magával *Aradra*, s itt a vasutnál találkoznak majd, mert ő *Fritz*től kapott ezer koronával együtt épen *Komáromba* utazik a fiut hazahozandó. *Fritz* ma délután tényleg be is jött *Aradra*, kiment a pályaudvarra, s itt előbb figyelmeztette *Fiola* Mihály őrmestert az eseményekre, azután várta a rab-szabadító csalót. Az meg is érkezett az állomáshoz, de észrevette, hogy *Fritz*

József a rendőrrel tárgyal. Elkerülte hát őket s a vonatra akart beszállni, *Fritz* és *Fiola* azonban észrevették s *Hill* sikerült elfogni.

Az őrmester bekísérte a városházára, ahol *Greén* Nándor kapitány előzetes letartóztatásba helyezte. *Hill* a kapitány előtt bevallotta bűnét s azt is, hogy nem *Komáromba*, hanem *Brassóba*, lakhelyére akart utazni.

Hill 25 éves építési rajzoló s elegáns öltözötű körszakállas fiatalember. Tizenöt éves korában került el hazulról s elvégezvén *Brassó*ban a reáliskolát, külföldre ment, ahol az építési-rajzoláságot tanulta ki. Katonáskodni jött vissza Magyarországra, eközben történt meg vele, hogy katonáéknál lopott s ezért 18 hónapot ült. *Fritz* fiával a börtönben ismerkedett meg, ott értesült az öreg *Fritz* vagyoni viszonyairól is.

Greén t. főkapitány ma délután táviratilag megkérdezte a brassói rendőrséget arról, hogy *Hill* Bertalan tényleg brassói-e s hogy nincsenek-e egyéb bűnei is. A brassói rendőrségtől még nem érkezett válasz.

HIREK.

Egy gyógyszerész-laboráns

letartóztatása Aradon.

— Hogyan köröznek a debreceniek? —

Arad, május 16.

Az aradi rendőrség ma letartóztatott *Aradon* egy fiatal embert, névszerint *Nyegre* Györgyöt, aki néhány nap óta foglalkozás nélkül tartózkodik *Aradon*. Elfogatása alkalmával azt mondta, hogy szolgálatot jött keresni, foglalkozására nézve gyógyszerész-laboráns s *Debrecenben* volt eddig alkalmazva.

A letartóztatás ugyan magában nem nagy jelentőségű esemény, bár utóbb kiderült, hogy egy notórius tolvaj került az aradi rendőrség ügyes kezei közé. — mégis érdekes egy más szempontból: abból, a melynek csupán véletlenül ma jött tudomására az aradi rendőrség.

Nyegre Györgyöt, miközben *Greén* Nándor kapitány kihallgatta, elővette az önbeismerés s töredelmesen kezdte mesélni az ő viselt dolgait. Elmondta, hogy szatmármegyei saári születésű s hogy *Debrecenből* jött ide szolgálatot keresni. *Debrecenből* pedig azért jött el, mert volt gazdájától, egy odavaló gyógyszerésztől ellopott 90 korona pénzt és egy aranyórát. Ezeket magához véve, megszökött a kálvinista-Rómából.

A bűnügyi osztály erre rögtön táviratozott a debreceni rendőrséghez, megkérdezővén ettől, hogy igaz-e a *Nyegre* György vallomása s nem terheli-e egyéb bűn is a lelkét. A debreceni rendőrségtől ma délután jött meg a sürgönyválasz, melyben az ottani főkapitány-helyettes *Nyegre* letartóztatását kéri, illetőleg azt, hogy az aradi rendőrség adja át a tolvajt az ügyészségnek, mely *Debrecenbe* fogja toloncolni *Nyegre*t. A távirat azzal végződik, hogy *Nyegre országos körözés alatt áll*, tehát felesleges volt a táviratozás.

A dolog azonban úgy áll, hogy a debreceni rendőrség elrendelhetette az országos körözést, az aradi rendőrséget azonban elmulasztotta erről értesíteni, mert ide köröző-levél nem jött. Ha ez nem mulasztás, akkor a debreceni rendőrség csak úgy gondolkozhatott, hogy *Aradra*, ahol rakásra fogdossák el az idegen körözötteket, felesleges értesítést küldeni, ide nem igen jönnek már a szökevények, mert ismerik az aradi rendőrséget.

Van is abban valami, ha az aradi rendőrség olyan tolvajokat is elfog, akikről csak így utólagosan derül ki, hogy körözve van. Másutt a körözöttek se igen kerülnek lépére. *Nyegre*

pedig a városházán leüli a közbiztonság elleni kihágásért rárótt büntetést, azután átkísérik az ügyészséghez.

Szakértői vélemény

a szalmapapirgyár bűzéről.

— Helyszíni tárgyalás a gyárban. —

Arad, május 16.

Az aradi szalmapapirgyárban ma délután 3 órakor helyszíni szemlét tartottak a hatóság képviselői, hogy tanácskozzanak azon szakértői vélemény felett, melyet *Telbiss* György vegyész, az aradi reáliskola tanára készítet, a gyár által terjesztett kellemetlen szag megszüntetése érdekében.

A vegyész-szakértő három féle módot ajánl s ezek közül kettőt írásban is kidolgozott, egyet pedig a mai tárgyaláson szóval terjesztett elő. Az első mód az volna, hogy a gyárnak azt a kéményét, melyen a kellemetlen szagu gázok a levegőbe jutnak, fel kellene emelni. Ez a mód költséges építkezéssel jár s azonkívül megmaradhat mellette az az eshetőség is, hogy a büzt a szél mégis lehozza a földre.

A második és egyúttal biztos mód a *Siemens-féle égető-kemencék* alkalmazása. Ezen vezetnek keresztül a gázokat, melyek a kemencében teljesen elégnék s mire a levegőre jutnak, szagot egyáltalában nem terjesztenek.

A harmadik mód szerint, melyet *Telbiss* tanár a ma délutáni tárgyaláson terjesztett elő, a büzt keltő gázok azért nem égnék el, mert a rácsok tüzelési felülete nem áll arányban az elfogyasztott szén mennyiségével s ezért feltétlenül nagyobb legvonatot kell alkalmazni.

Mint hogy ezek szerint a szakértő többféle megoldási módot ajánlott, a bizottság *Róna* Sándor iparfelügyelő ajánlatára egyhanguan abban állapodott meg, hogy az összes iratokat, valamint a szakértői véleményeket is felküldi a kereskedelmi miniszternek s ettől kér döntést arra nézve, hogy az előterjesztett módok közül melyiket alkalmazza. A gyár vezetőségének képviseletében *Mittler* Izidor dr. ügyvéd a bizottság előtt ismételtelen kijelentette, hogy a gyár semmiféle áldozattól nem riad vissza, csak olyan biztos módot, vagy eszközt nyujtsanak elé, a mely feltétlenül megakadályozza a bűz kiömlését.

Sarlot Domokos főkapitány pedig a közönség érdekeire való tekintettel soronkívül gyors eljárást rendelt el az ügyben, hogy a miniszter döntése minél előbb megjöhessen.

A mai helyszíni vizsgálaton résztvettek *Sarlot* Domokos főkapitány, dr. *Posgay* Lajos főorvos, *Virág* Lajos főmérnök, *Róna* Sándor iparfelügyelő, *Vizer* Péter alügyész, *Zubor* Andor rendőrfogalmazó, továbbá *Telbiss* György szakértő, dr. *Opre* Péter, *Lukácsy* Lajos, dr. *Mittler* Izidor s többen a szomszéd háztulajdonosok közül.

— A Konstantinápolyba utazók elindulása. Az aradi mérnök és építész egyesület által rendezett konstantinápolyi kirándulásban résztvevők ma este, 7 órakor ültek vonatra az aradi pályaudvaron. Az elindulásnál igen sokan jelentek meg a kirándulók családtagjai és a mérnök egyesület tagjai sorából. Az itthon maradók szívélyesen bucsut vettek a kirándulóktól, kik utójokban az első nagyobb pihenőt *Szinaján* tartják. Szombaton délelben érkeznek oda s a délutánt a román királyi pár kedvenc tartózkodási helyén töltik. Holnap este 9 órakor már *Bukarestben* lesz a társaság, mely vasárnap délután 4 órakor indul tovább onnan *Konstantinápolyba*. Ide pünkösd hétfőjén délelben 12 órakor érkeznek meg. Visszafelé jövet e hó 25-én reggel fél 5 órakor érkeznek meg *Belgrádba*, ahol a

társaság feloszlik. Az utána következő keddi napon, 27-én, a társaságnak minden tagja pedig Aradon lesz már.

— **Erzsébet királyné emlékszobra.** *Erzsébet* királyné emlékszobrára újabb pályázatot fog hirdetni az országos bizottság, mely a napokban már meg is állapította az új pályázati föltételeket. A bizottság három első díjat s több kisebb díjat tűzött ki. A föltételeket legközelebb hivatalosan is közzéteszik. A bíráló-bizottság tagjai megmaradtak. Művészkörökben rendkívül nagy az érdeklődés az új pályázat iránt.

— **Pofozkodás a diák-kongresszuson.** Épületes módon folynak a tanácskozások a *kassai* diák-kongresszuson. A mint Kassáról táviratozzák, a mai ülésen heves vita keletkezett, a melynek folyamán *Bernolák Nándor arcúította Péterffy Tibort*. Majd egy további disputa közben *Szekula Jenő Bernolákot pofozta föl*. A pofozkodások városszerte kínos föltűnést keltettek. Természetesen, a pofonoknak lovagias folytatása lesz.

— **Nagybeteg egyetemi tanár.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Zézmárszky* Tivadar dr., a tudós egyetemi orvos-tanár nagybetegen fekszik néhány nap óta Zöldfa-utca 15 szám alatti lakásán. A beteg professzor vakbélgyuladást kapott, s tegnapelőtt műtétet hajtottak végre rajta. Azóta valamelyest javult állapota, de még mindig válságos. Azonban ha tulesik a krízisen, kezelő orvosai remélik, hogy felgyógyul. A beteg tanár ágya körül állandóan ott vannak orvos barátai, kik minden mozdulatára ügyelnek. A délelőtt folyamán az orvos-egyetem csaknem valamennyi tanára és a beteg más jó barátai ott jártak a szomorú háznál.

— **A pünkösdi bérmálások.** Az idei pünkösdi bérmálások szokás szerint pünkösdi két napján Temesvárott veszik kezdetüket. *Németh József* főlsz. püspök, nagyprépost ünnep elsőnapján osztja ki a bérmálás szentségét. *Desseffy Sándor* megyés püspök nagy hérma-köruja az idén június elején kezdődik és kiterjeszkedik a temes-alsói és lippai esperesi kerületekre és a tavalyról visszamaradt *Magyar-Pécskára*. Ugyanezen alkalommal a püspök *Soborsinban és Lippán* is fog bérmálni.

— **A Baross-Pályi ügy.** A *Baross János* dr. országgyűlési képviselő és *Pályi Ede* dr. a *Magyar Szó* szerkesztője között fölmerült, ismert lovagias ügyben a két fél segédei, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma újból összeültek tanácskozásra, de megállapodásra most sem jutottak. A tárgyalásokat holnap folytatják. Hír szerint az affért *békésen* intézik el.

— **Temetés.** Verőfényes májusi napon, a könyezők nagy seregének kíséretével földelték el ma délután az aradi izr. temetőben az élete virágzó korában elhunyt fiatal, szép leányt: *Kovács Ilonkát*, *Kovács Jakab*, az arad-csanádi egyesült vasutak felügyelőjének leányát. Végig megtelt a barátok, ismerősök szomorú csoportjával a temető udvara, a melynek közepén a virágokkal borított koporsót elbucszatták. *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi tartott beszédet az ifjan elhunyt leány koporsója felett, majd *Kohn* főkántor és az aradi zsinagóga kórusa gyászdalokat énekeltek. A koporsón a hozzátartozók, rokonok és a barátok kegyeletének fehér virágai között volt az arad-csanádi egyesült vasutak hivatalnokainak koszorúja, ezzel a felirattal: *Szeretett kartársunk letört reményének — az A. Cs. E. V. tisztikara.*

— **Véres kardpárbaj.** Budapestről táviratozzák: Ma délután a Bokor-féle vívóteremben *Figdor Gyula* és *Radó Frigyes* hivatalnokok kardpárbajt vívtak. A párbajban *Radó* a jobb karján mély vágást kapott.

— **Halálozás.** *Fischer Mór* temesvári fakeskedő tegnap délután elhunyt. A köztiszteletben állott férfiú halála kiterjedt és előkelő rokonságot borított gyászba. A gyászolók között van *Ottenberg* Tivadar az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója is, ki sógora volt az elhunytnak. A temetés, mint Temesvárról írják, ma délután, ment végbe óriási részvét mellett.

Özv. *Jorgovics* Demeterné, szül. *Uregea* Julianna, a mára virradó éjjel meghalt. Holnap, e hó 17-én temetik el a Deák Ferenc-utca 39. számú házból, a belvárosi román sirkertbe.

— **Szerendán Gyula szabadlábán.** A *Kriegler*-féle betörés elfogott tettese, *Szerendán Gyula*, az ellene elrendelt vizsgálati fogság ellen felebezést adott be a vádtanácsához, meg tegnap foglalkozott evvel az ügyel. A vádtanács határozatával *szabadlábára* helyezte *Szerendánt*, akit ma ki is bocsátottak a fogházból.

— **Forgalmi zavarok Kolozsvárott.** *Kolozsvárott*, a mint lapunknak táviratozzák, a közuti gőzvasut *beszüntette a forgalmat*. Az ok: a vasut állandó *deficittel* volt kénytelen küzdeni. A társulat most megkísérelti a vasutak *villamossá* leendő átalakítását, amelyet pár év előtt is megpróbáltak, de a városnál annak megalkotását nem sikerült keresztülvinni.

— **Földrengés Boszniában.** Megmozdult a föld alattunk. A természet mintha készülne valamire. Martinique, és Saint Vincent pusztulásának sirlalmát félelmetesebbé teszi a Vezuv háborgása. A földrengések az ideig szoktalanul gyakoriak. Egyik a másikat követi. A legújabbnak híre, bár jelentéktelen, ma jött. *Ljubuski* (Bosznia) állomásról jelentik, hogy tegnap délután 2 óra 45 perckor két másodpercig tartó kelet-nyugati irányu földrengés volt észlelhető.

— **Grimm ezredes büntársai.** Varsóból táviratozzák, hogy odaváló lapok közlik, hogy *Kalis* közelében egy nagykereskedő-cég ügynökeit letartóztatták, mert az a gyanu ellenük, hogy ők juttatták az osztrák és német kormányhoz azokat az erődítmény-terveket, amelyeket *Grimm* ezredes elárult. A letartóztatás a kereskedők körében nagy feltűnést kelt.

— **Szerencsétlenség vadászat közben.** Menrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt *Pancsova* közelében a Duna egyik kiöntésében, hol egy nagyobb uritársaság vizimadarakra vadászott. *Osztoics György* és *Kirschner Lajos* alibunári lakosok nagyobb társasággal tegnapelőtt kimentek a *Pancsova* közelében levő dunai kiöntésre, hol vizimadarakra vadásztak. Délig rendben ment a dolog, déiben azonban a társaság egy halászcárdába tért be, hol az ebédet megrendelték. Az ebédnél jól mulatott a társaság, s miután az elfogyasztott bormennyiség valamennyit jó kedvre hangolta, délután ismét csolnakba ültek, hogy a vadászatot folytassák. Az egyik csolnakban ültek *Osztoics* és *Kirschner* másik két társukkal, a másik csolnakban pedig *Vinkovics Ljubomir* és *Plavsics Sztaván*, szintén két vadásztársukkal. A két csolnak egy nádasnál elvált, hogy a nádas körükerüljék. A mikor a nádas széléhez közeledtek, egy csapat szárnyas repült fel s *Vinkovics* és *Plavsics* egyszerre lőttek a madarakra, de abban a pillanatban befordult a másik csolnak is és szemben voltak a lövéssel. A kilőtt serétek *Osztoicsot* és *Kirschnert* találták. *Osztoicsnak* a *nyakába furdott* a lövés, *Kirschnernek* pedig a *szemét lőtték ki*. Mindkettőt halálosan sérülve vitték be a csárdába, hova orvost hívtak, aki azonban lemondott a reményről, hogy a sérültek életben maradjanak. Mind a két egyén vagyonos uriember, valamint *Vinkovics* és *Plavsics* is, kik a legjobb barátok voltak. A szerencsétlenség híre villámgyorsan terjedt el s általános a részvét a két meglőtt ember iránt.

— **Pénz és szerelem a házasságban.** A divatos-felelőseknak széperlatívusát mutatja be egy amerikai házassági história. Az Európában is eléggé ismert festő *Cook György* nemrégiben megszöktetett és feleségül vett egy — hetven éves hölgyet. A vőlegény 35, a menyasszony pedig éppen kétszer annyi. A dolog magyarázata ugyszólván fölösleges. Hogy a hölgy nem oly szegény, mint a mezők liloma, azt megemlíteni fölösleges. A hetvenéves menyasszony milliókat visz bele a házasságba s a házasságok közt létrehozza az összhangot az, hogy mind a két fél megtalálja amit keres, az egyik a pénzt, a másik a szerelmet. A menyasszonynak *Cook* a harmadik férje s így még a saját vérszerinti rokonain kívül is sokan vannak, akik az öregasszony millióira, több-kevesebb türelemmel, de régóta várnak. Az örökségre várakozók között roppant nagy konsternációt idézett elő, hogy az öregasszonyból váratlanul menyasszony és rögtön azután feleség lett. A csalódott rokonok pört is akartak indítani az új házaspár, illetőleg a szöktetéssel vádolt férj ellen. A férj azonban nevetve fogadja a fenyegetődzést és váltig hangoztatja, hogy mindaddig, amíg ők ketten szeretik egymást, nincs okuk megijedni a — károsult rokonok haragjától. Az új pár átvitorlázik a tengeren és évekre terjedő körutazást fog tenni Európában.

— **Katasztrófa egy iskolában.** *Barcelonéból* jelenti egy távirat: *Leridában* beomlott egy iskolaépület. Sok iskolásgyermek a romok alá került. *Az iskola igazgatóját és öt tanulóját halva hozták ki a romok alól.*

— **Régiségek gyártása.** A régiségek manapság oly nagy kelendőségnek örvendenek, hogy a kereslet sokkal nagyobb, — nem ugyan mint a kínálat, hanem mint a meglévő igazi régiségek száma. Ezen a bajon — így hozza ezt magával a praktikus érzék, — valamiképpen segíteni kell. Segítenek is rajta, első sorban az angolországi régiségkereskedők. Segítenek pedig úgy, hogy régiségeket gyártanak. Egy rozszant szekrény például, melyet a régiségkereskedő néhány koronáért vásárol, megér, ha át van alakítva XVI. vagy XVII. századbéli szekrényre, hatszáz, esetleg nyolcszáz koronát. Egy kis kénsav meg holmi fényesítő folyadék által majdnem ébenfa színűvé válik a megvénytendő butordarab. S hogy a hátsó deszkái olyanok legyenek, mintha léreng és szulukat furt volna beléjük, a praktikus régiséggyártó egyszerűen belel a szekrénybe nyulósréttel töltött puskával. Az ilyen régiségre rendszeren falusi emberek lakásán helyezi el az ötletes kereskedő. Azután, mikor az utóbbi a vevővel együtt beállit a falusi emberhez, akinek az üzletből kijár a kellő honorárium, akkor tele beszél a fejét a becsapott régiség vásárlónak holmi családi tradíciókkal melyek természetesen mind az eladásra szánt butordarab odon volta mellett bizonyítanak. Így léptetik elő a rozszant szekrényt, odon szekrényre s míg amaz alig ért többet a tüzelő fánál, addig emez százassokkal, néha ezresekkel is fölér.

— **Idegés álmatlanság.** A *Medical News*-ban most arról vitáznak az orvosok, hogy az idegességből származó álmatlanság gyógyítása alkalmával célirányos-e a gyógyszerek használata s nem volna-e kívánatosabb, természetesebb eszközökhöz folyamodni. A patikaszerek ellen az a panasz, hogy nem annyira pihentető élmot idéznek elő, mint inkább bénító hatást gyakorolnak a szervezetre és ez a bénultság tulajdonképpen csakis szurrogátuma az egészséges alvásnak. Minden patikaszerrel üdvösebbnek bizonyult eddig a viz-gyógymód, mely edzés által szünteti meg az ideggyöngeséget és az ideggyöngeség eltávolítása száműzi az álmatlanságot. — Sok védője akad az orvosok közt a levegőnek is, mely szintén visszazserzi az elcsigázott emberi szervezet számára az egészséges fáradtságnak azt a stádiumát, mely egészséges alvási képesít. Van persze olyan speciálisták is a doktorok között, akik hipnotizmussal vélik leginkább gyógyíthatónak az álmatlanságot. Bölcs elővigyázatból azt is megemlíti a hipnotikus gyógyítási mód barátai, hogy nem minden beteg alkalmas arra, hogy hipnotizmus által gyógykezeltetvén, korábbi egészségi állapotát visszanyerje. Erre — amint ezt a sorok között

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpá elleni fejmoso, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmoso rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmoso minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

308

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,
kutak és gummi tömlők
gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

644—1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság V. 1098—1902. számú végzése által Pohl Ödön végrehajtató javára Deutsch Ignác és Deutsch Fáni aradi lakos ellen 1400 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2424 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon Templom-utca 2. szám alatt leendő eszközökre 1902. év május hó 28-ik napjának délután 5 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 14. napján.

Ortutay,

bíróági végrehajtó.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgöres, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacskok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtakákat és az arczúkat hájt és üdeseget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitünő hajápoló szer. 1 üveg ára 2 korona.

Kitünő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedró.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Meváltó”-hoz címzett gyógyszerárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerek részere Aradon Vojtek és Welsz gyógyáru kereskedőknél.

Kassovitz Fülöp

férji-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből

verseny nélküli olcsó áron.

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából, s ezen rendelések legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Reverendák a főt. papság részére,

czivil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák a legpontosabban előírás szerint készítettnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrassy-tér 9.

531

Igen tisztelt Kassovitz ur!

A megrendelt összes ruhák átvételét a legnagyobb köszönettel elismerem, s igazán mondom, meglepő gyorsasággal s a mellett a leggondosabb kiállítással elkészítve vettem át, miért is fogadja el tőlem tiszteletem jeléül e pár sorokat.

Sikló, 1902. évi május hó 5-én.

Maradtam tisztelője

Mold Ferencz, s. jegyző.

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi árakon:

egy egész sorsjegy	12.— kor.	egy fél sorsjegy	6.— kor.
egy negyed sorsjegy	3.— kor.	egy nyolczad sorsjegy	1.50 kor.

! Pontos kiszolgálás !**!! Teljes titoktartás nyereség esetén !!****MERCURBANK**

Budapest, IV. ker., Váci-utca 37. szám.

TELEFON +

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

9088—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetés kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. adóincstár végrehajtatonak, Dán Lázár végrehajtást szenvedő elleni 304 kor. 6 fill. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad városában fekvő, az aradi 2294. számú telekkönyvben A. +2. sorsz. alatti felvett Kasza-utca 33. sz. telek és ház, mely végrehajtást szenvedő és kisk. Dán Lázár, Joán, Elena, Eufrona és Joán nevén áll a végreh. törv. 156. §-ának d) pontja értelmében az árverést 1800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 3-ik napján délután 10 órakor az igazságügyi palota I. em. 88. sz. irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Keit Aradon, 1901. évi december hó 30-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tiszti bíró.

Házi csengőkbevezetését és javítását szak-
szerűen végzi:**Kalmár József**

villanyműszerész. 589

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Kerékpár és varrógép raktár.

Szakszerű javítóműhely!

**Üzlet felosztás
és végeladás!**

Szabadság-tér 17., a szoborral szemben.

Kedvező alkalom

rendkívül olcsó árban való bevásárlásra.

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmű-, kalap- és
cipő-áruk

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

divatáruháza

Arad, Szabadság-tér 17., Dr. Schwarz Jenő ur házában.

Az üzlet egészben, esetleg bizományba átadandó.

RITKA ALKALOM!**A mai naptól kezdve****3000 mtr legfinomabb divat zephyr**

méterenkint csak 17 kr.

2000 mtr jól mosó szép mintájú krettonok

méterenkint csak 19 kr.

Eddig el nem ért! Nagy szenzáció!**Konkurrenzia nélkül!****Hoffmann Sándor**

divatáruháza és szőnyegtelepe

A „fecskéhez.” ARAD, Színház-épület.